

**MARI
JUNGSTEDTOVÁ**
vnitřní kruh

FLEET

Mari Jungstedtová

Vnitřní kruh

MARI
JUNGSTEDTOVÁ
vnitřní kruh

Copyright © Mari Jungstedt 2005
Published in agreement with Stilton Literary Agency
Translation © Karolína Kloučková 2013

ISBN 978-80-87497-60-9
ISBN 978-80-7473-070-2 (PDF)

Mým nejdražším pokladům, milovaným dětem Rebecce
a Sebastianovi Jungstedtovým

PROLOG

Jarní rovnodennost, sobota 20. března

Zdálky bylo vidět jenom slabou záři. Igors Bleidelis ji zahlédl v dalekohledu, když estonská nákladní loď vyjela z kotviště v přístavu Visby. Stál na palubě na levém boku lodi a sledoval, jak se na pustý přístav snesl soumrak a postupně se rozsvěcují lampy.

Loď za sebou nechávala středověké město s jeho kupeckými domy, šest metrů vysokými hradbami a katedrálou s černou věží tyčící se k nebi. Budovy okolo přístavu jako by byly prázdné, temná okna slepě zírala z fasád. Jenom několik rybářských člunů se neklidně pohupovalo u mola.

V téhle roční době má většina restaurací zavřeno. Ulice byly vylidněné a zpozoroval jenom několik aut zaparkovaných v přístavišti. Jak bývá město v létě živé, v zimě je tu dokonale mrtvo.

Igors Bleidelis se v pláštěnce třásl zimou a teklo mu z nosu. Vzduch byl vlhký a mrazivý a vítr silný jako vždycky. Ven na palubu ho vyhnala potřeba doplnit nikotin. Za komínem našel místo jakž takž chráněné před větrem a vytáhl z náprsní kapsy zmuchlanou krabičku.

Po několika marných pokusech se mu podařilo cigaretu zapálit. Ve větru mu ztuhl obličej a za límec nemilosrdně pronikal chlad.

Zatoužil po vyhřáté posteli a měkkém obětí své ženy. Byl mimo domov deset dní, ale připadalo mu, že je to už mnohem déle.

Zvedl dalekohled a pozoroval linii pobřeží. Útesy čněly z moře strmě vzhůru. Na téhle straně bylo za přístavem už jenom několik domů. Klouzal dalekohledem po skalních stěnách. Z jeho pohledu se teď ostrov jevil jako nehostinný a pustý.

Rychle se setmělo. Odhodil nedopalek do moře a už se chtěl vrátit do podpalubí, když záře najednou zesílila. Nad jedním z útesů vystupujících z moře vyšlehly plameny.

Zarazil se a znovu zdvihl dalekohled k očím. Zaostřil, jak nejlépe to šlo. Na vrcholu kopce plápolal na pozadí černého nebe oheň. Jako při pálení čarodějnic, jenomže v březnu. Zdálo se mu, že rozpoznává postavy jako stíny okolo vaty. Vypadalo to, že mají v rukou pochodně. Siluety se rytmicky pohybovaly. Někdo zdvihl do výše jakýsi předmět a vhodil ho do plamenů. Víc na takovou dálku nedokázal rozlišit. Loď plula dál a ozářené místo zmizelo z dohledu.

Igors Bleidelis spustil dalekohled, a než otevřel dveře a zmizel ve vyhřáté kajutě, naposledy pohlédl směrem k útesům.

Pondělí 28. června

Lány rozkvetlé řepky se táhly od kostela ve Frøjelu dolů k moři jako zelenožluté koberce. Na jednom okraji bylo vidět nesourodou skupinku lidí. Nad vzrostlou trávou se občas objevila hlava některého z jejích členů, který se zvedl, aby si protáhl bolavé údy nebo aby změnil polohu. Bílá kšiltovka, slamák, uvázaný šátek, dlouhé vlasy, které si někdo přidržel na temeni ve snaze se nakrátko ochladit, aby se vzápětí stejně svezly zpátky na ramena. A za nahrbenými zády třpytící se hladina moře jako nekonečná, blankytně modrá naděje. Mezi rudými vlčími máky bzučeli čmeláci a vosy a obilí se vlnilo v závanech lehkého vánku. Jinak stál vzduch téměř bez hnutí. Na Gotland dorazila oblast tlakové výše z Ruska a na ostrově se držela už týden.

Dvacítku studentů archeologie metodicky pracovala na vykopávkách toho, co před tisícem let bývalo vikinským přístavem. Byla to těžká práce vyžadující značnou trpělivost.

Holandanka Martina Flochtenová seděla na bobku ve své šachtě a archeologickou lopatkou škrabala mezi kameny a hlínou. Pracovala s drobným nástrojem horlivě, ale opatrně, aby nepoškodila případný nález. Občas zvedla

některý kámen a hodila ho do plastového kýble před sebou.

Konečně to začalo být zábavnější. Po několika týdních bezvýsledné práce se před pár dny za svou námahu konečně dočkali odměny. Martina objevila několik stříbrných mincí a skleněných korálků. Vědomí, že drží v ruce předmět, kterého se od devátého či desátého století nikdo nedotkl, ji pokaždé znovu silně zasáhlo. Začala si představovat, jak asi lidé v těchto místech žili: Jaká žena asi nosila tyhle korálky? Co byla zač a co se jí honilo hlavou?

Martina patřila mezi zahraniční účastníky kurzu. Cizinců byla asi polovina. Byli tu dva Američané, jedna Britka, jeden Francouz, jeden kanadský indián, několik Němců a jeden Australan, Steven. Zastavil se tady během své cesty kolem světa. Steven objíždí archeologicky zajímavá místa po celé zeměkouli. Jeho otec je podle všeho hodně bohatý, takže si Steven může dělat, co se mu zachce. Martina sama studuje archeologii na univerzitě v Rotterdamu a dozvěděla se tam o archeologických metodických kurzech, které pořádá vysoká škola ve Visby. Bude si za něj doma v Holandsku moct započítat deset studijních kreditů. A Martina je navíc napůl Švédka. Její matka se narodila na Gotlandu, ale Martina žila od narození s rodiči v Holandsku. Jezdívají sice na ostrov pravidelně každé prázdniny a tradici zachovali i po tom, co její matka před pár lety zahynula při dopravní nehodě. Ale možnost strávit na Gotlandu delší dobu a věnovat se tu právě tomu, co považuje za nejúžasnější na světě, to byla šance, kterou si rozhodně nechtěla nechat ujít.

Až doposud překonával průběh pobytu veškerá očekávání. Mezi účastníky panovala dobrá nálada, většina jich byla přibližně jejího věku, kolem dvacítky, i když někteří byli starší: jednomu z Američanů, Brucovi, bylo přes padesát a držel se trochu stranou. Říkal, že pracu-

je jako datový technik, ale archeologie je jeho největším koníčkem. Britku odhadovala Martina kolem čtyřicítky, působila dost svérázně.

Tohle prolínání švédského s mezinárodním se jí moc líbilo. Vztahy ve skupině byly srdečné. Často všichni vybuchli hlasitým smíchem, když vtipkovali o technice práce jednotlivých účastníků nebo o proměnlivě úspěšném úsilí konečně něco nalézt. Chudinka Katja z Göteborgu zatím neměla štěstí na nic jiného než na zvířecí kosti, kterých bylo všude plno. Zdálo se, že v její šachtě asi ani nic jiného nebude, ale práci bylo i tak třeba dokončit. A tak tam seděla den za dnem, potila se a pořád nic nenacházela. Martina jí moc přála, aby se směla brzy přesunout do jiné šachty.

Archeologický kurz začal dvěma týdny teorie v budově vysoké školy ve Visby a pokračoval osmitýdenní praxí na vykopávkách ve Fröjelu na západním pobřeží ostrova. Vzhledem k tomu, že Martinu tolik zajímalo právě vikinské období, nemohlo to být lepší. V dané době byla patrně osídlena celá okolní oblast. Během skutečných vykopávek tady už byly objeveny nálezy z období od rané doby vikinské v 9. století až po samý konec epochy ve 12. století. Oblast, kde účastníci kurzu pracovali, zahrnovala přístav, osadu i několik pohřebišť. A protože nacházeli množství závaží a stříbrných mincí, muselo tu být i skutečné tržiště.

Steven dřepící ve vedlejší šachtě náhle vykřikl. Všichni se k němu rozběhli. Právě pracoval na odkrytí lidské kosti a objevil kousek čehosi, co považoval za bronzovou přezku, kterou měla kostra nyní v oblasti krku. Vedoucí vykopávek Staffan Mellgren opatrně slezl dolů do šachty a natáhl se do kbelíku s nástroji pro menší kartáček. Opatrně odstraňoval zbytky hlíny a po několika minutách uviděli celou sponu. Účastníci kurzu se shromáždili okolo šachty a fascinovaně pozorovali, jak se zachovalá

spona začíná kousek po kousku znovu objevovat na denním světle. Entuziasmus vedoucího kurzu byl nakažlivý.

– Úžasné! vydechl. Je fantasticky zachovalá. Jehlice neporušená, a vidíte tady ty ornamenty?

Mellgren vzal do ruky ještě drobnější štěteček a lehkými tahy sponu dočistil. Ukázal štětcem na horní část předmětu.

– Tuhle sponou se zapínala vnitřní vrstva oděvu, kterou lidé nosili přímo na těle. Když budeme mít štěstí, objevíme u ramene ještě jednu větší. Takže se zase pusť do práce.

Povzbudivě kývl na Stevena, který vypadal hrdě a spokojeně.

– Buď opatrný a nestoupej si moc blízko ke kostře. Může tady toho být víc.

Ostatní se s novou chutí vrátili k práci. Vědomí, že mohou v každém okamžiku narazit na něco pozoruhodného, jim dodávalo sílu.

Martina pokračovala v kopání. Asi za hodinu bylo načase vyprázdnit kbelík. Přešla k jednomu z velkých sít a opatrně na něj vysypala obsah nádoby. Síto tvořila velká dřevěná bedna se dnem z husté síťoviny. Celá bedna spočívala na železných tyčích, díky kterým bylo možné posouvat ji dopředu a dozadu. Martina uchopila dřevěné rukojeti po obou stranách a začala silnými pohyby posouvat bednu tam a zpět. Byla to těžká práce. Po několika minutách byla úplně zpocená. Když prosela většinu nečistot, pozorně prohlížela zbytek materiálu v bedně, aby nepřehlédla nic hodnotného. Nejdřív zpozorovala zvířecí kost a potom ještě něco. Byl to malý kovový předmět, zřejmě hřebík.

Nic se nesmí vyhodit, všechno je třeba uchovat a zdokumentovat, protože po nich už to tady znovu nikdo překopávat nebude. Jednou prozkoumaná oblast je navždycky „zničená“, a proto musí archeologové maximálně odpo-

vědně uchovat všechno, co může vypovídat o tom, jak lidé v daných místech žili.

Musela si na pár minut odpočinout. Měla žízeň a zašla si do batohu pro láhev vody. Sedla si na dřevěnou bednu, která tu ležela dnem vzhůru, pokoušela se masírovat si ramena a pozorovala ostatní. Všichni soustředěně pracovali, někteří vkleče, další v podřepu a někteří dokonce leželi na okraji šachty na břiše a horečně prohledávali tmavou půdu.

Cítila Markův pohled, ale nedala to na sobě znát. Její city pařily jinému a nechtěla, aby si dělal falešné naděje. Byli dobří kamarádi a to jí stačilo.

Jonas, sympatický kluk ze Skåne s kroužkem v nose a pirátsky uvázaným šátkem na hlavě, zpozoroval její pokus o masáž.

– Bolí tě ramena? Mám tě namasírovat?

– Jo, díky, odpověděla Martina švédsky. Zvláště znějící rodný jazyk své matky ovládala jen trošku a měla chuť si švédštinu procvičovat, i když všichni okolo mluvili plynne anglicky.

Jonas byl jedním z jejích nejlepších kamarádů v celém kurzu a dobře si rozuměli. Cenila si jeho ochoty, i když tušila, že za tím není jenom starost o její bolavá ramena. Pozornost, kterou jí někteří mužští účastníci kurzu věnovali, byla příjemná, ale ve skutečnosti se o ni nijak zvlášť nestarala.

Středa 30. června

Za červeným pickupem se na písčité cestě vířil prach. Bylo časně ráno a první sluneční paprsky teprve hledaly cestu přes horizont. Všechno okolo ještě spalo, i krávy, které na přilehlých pastvinách polehávaly těsně jedna vedle druhé. Jedinou známkou života byli králíci, které tu a tam zahlédl poskakovat na polích. Kouřil a měl v autě zapnuté noční vysílání rádia. Už dávno se necítil tak spokojeně.

Cesta byla úzká akorát na jedno auto, protijedoucí automobily se mohly míjet jedině na rozšířených místech označených modrými cedulemi s bíle namalovaným písmenem „M“. Ne že by to bylo třeba. Tudy nikdy žádná auta neprojížděla. Jejich statek ležel až na konci cesty, dál se není jak dostat. Když byl malý, ani ho nenapadlo o tom přemýšlet. Myslel si, že všechny děti bydlí tak nějak podobně. Tohle byla skutečnost, kterou znal, a tím se řídil.

Pokaždé, když se rodný dům objevil za poslední zatáčkou, pocítil dobře známý panický strach: tížilo ho na prsou, svaly se samovolně zatínaly a dech ztěžkl. Docela rychle to zase přešlo. Divil se, že to stále nemizí. Jako by jeho tělo po všech těch letech reagovalo úplně samo, bez jeho nejmenšího přičinění. Podobně jako když měl erekci a nevěděl proč.

Usedlost tvořil původně celkem velkolepý statek se žlutě natřenými dřevěnými budovami, teď je ale barva oprýskaná. Na jedné straně chátrající stodola, na druhé menší seník. Zbytky hnojiště v zadní části dvora připomínají časy, kdy mívali na statku zvířata. Všechny ohrady okolo zejí prázdnotou, poslední kusy dobytka prodali před rokem, po smrti rodičů.

Zaparkoval auto za dřevníkem, v podstatě zbytečná opatrnost, ale dělá to tak ze zvyku. Otevřel kufr, vytáhl z něj pytel a rychlými kroky přecházel dvůr. Dveře stodoly zavrzaly. Uvnitř to páchlo zatuchlinou. Ze stropu visela hustá síť pavučin společně s mucholapkou plnou dávno mrtvých much.

Starý mrazák zůstal stát na svém místě, i když ho dávno nikdo nepoužíval. Před pár dny ho zapojil do zásuvky, aby se ujistil, že funguje.

Když otevřel víko, udeřil ho chlad. Pytel se dovnitř bez potíží vešel a víko za ním rychle zaklaplo. Mokřým hadrem a mýdlem pečlivě omyl z mrazáku nános špíny. Tak čistý nejspíš ještě nikdy nebyl. Potom balík oblečení a hadr nacpal do plastové bedny.

Za stodolou vykopal hlubokou jámu a bednu do ní uložil. Hlínu vrátil zpátky a nakonec jámu zasypal trochou sena a větviček. Po skryši nebylo na zemi ani stopy.

Ještě zbývá auto. Došel pro hadici a přes hodinu ho čistil zvenku i zevnitř. Nakonec sundal falešnou poznávací značku a vyměnil ji za původní. Proti jeho důkladnosti nemohl říct nikdo ani slovo.

Potom vešel do domu a udělal si snídani.

Nad pastvinami ještě vlhkými ranní rosou se líně povalovala mlha a hledala si cestu mezi stébly a klasy. Dotýkala se také trsů rákosí, mezi kterými si právě párek labutí pečlivě rovnal peří. Nad zátokou prolétlo několik mořských racků a pramice uvázané u bójí kousek dál na moři

se klidně pohupovaly na hladině. Šedé rybářské boudy na pláži už dlouho nikdo nepoužívá.

Bylo to neobyčejně krásné ráno. Taková rána člověku vytanou na paměti, když zima přikryje Gotland svým temným a tichým pláštěm.

Dvanáctiletá Agnes se probudila dřív než obvykle. Nebylo ještě ani devět hodin, když vzbudila svoji mladší sestru, a než se stačila vymanit ze zajetí spánku, podařilo se jí Sofii přesvědčit, aby se zašly před snídání vykoupat. Babička seděla na schodech, pila kávu a četla noviny. Zamávala jim, když s ručníky na nosičích šláply do pedálů. Písčité cesta lemovala pobřeží ve vzdálenosti několika set metrů. Musely ujet asi kilometr a potom odbočily směrem k místu, kam se obvykle chodívaly koupat.

Agnes jela kousek před sestrou, i když by tady klidně mohly jet vedle sebe. Provoz tu nebyl v podstatě žádný, ani uprostřed léta. Agnes byla ráda pořád trochu napřed. Utrhla si na kraji cesty stéblo trávy a vysávala z něj šťávu. Měla ráda její čerstvou chuť.

Cesta vedla nejdřív lesem a potom otevřenou krajinou. Směrem k moři se střídaly pastviny a pole a za nimi se třpytila mořská hladina. Cestou minuly několik statků s koňmi, kravami a ovci v ohradách. Za posledním kamenným stavením projížděly okolo rozsáhlé ohrady a potom už cesta zatáčela dolů k pláži. Koně, tři gotlandští poníci a jeden fjorský kůň, zůstávali v této roční době stále venku, stejně jako ovce s hustou vlnou. Na berany s typicky zatočenými rohy byl úžasný pohled. Zvířata patřila k poslednímu statku. Děvčata se občas směla na ponících projet. Farmář měl o něco starší dceru, která je občas vzala na vyjížďku. Agnes a Sofie byly často na návštěvě u babičky a dědy. Tady, v Petesvikenu v jihovýchodní části Gotlandu, trávily velkou část letních prázdnin, zatímco rodiče pracovali doma ve Visby.

– Počkej, pozdravíme koníky, navrhla Agnes a zastavila u plotu.

Zamlaskala a zahvždala a zvířata ihned přestala převykovat, zvedla hlavy a zahleděla se k děvčatům.

Největší beran začal bečet. A potom další a ještě další, až se nakonec rozbečeli všichni sborem, vydali se směrem k nim a těšili se na pamlsek. Agnes a Sofie je hladily rukama, jak jen dosáhly. Když byly samy, dovnitř do ohrady se neodvážily.

– Kde je Pontus?

Agnes pátrala očima mezi koňmi. Ale byli jenom tři. Jejich oblíbenec, černobíle flekatý valach, chyběl.

– Asi bude támhle mezi stromy.

Sofie ukázala směrem k malé skupince stromů, která tvořila stinné místo uvnitř ohrady.

Začaly volat, čekaly několik minut, ale kůň se neobjevil.

– To je jedno, pojď, jdem se koupat, řekla Sofie.

– Je to divný, že tady není. Agnes ustaraně krčila čelo. Vždyť je vždycky tak přítulný. Zahleděla se k opačnému konci ohrady, přes napajedlo, bloky soli a stromy v dálce.

– No tak, kašlem na něj, asi někde leží a spí. Sofie štouchla sestru do boku. Chtěla ses jet koupat, tak už pojď.

Vysedla na kolo.

– Je to divný. Pontus by se aspoň ukázal.

– Tak ho asi odvedli, třeba se s ním pojede Veronica projet.

– Co když je nemocný a někde leží a nemůže se zvednout? Mohl si zlomit nohu nebo tak něco. Musíme se po něm podívat.

– Neblázni. Zajdeme ho pozdravit cestou zpátky.

I když byli poníci strašně milí a nijak extra velcí, stejně budili v Sofii respekt a do ohrady by za nimi nešla. Fjorský kůň byl vysoký a silný a neměla k němu důvěru. Jednou už ji chtěl kopnout. A i ovce se zatočenými rohy jí trochu naháněly strach.

Agnes si ze sestřiných protestů nic nedělala, otevřela branku a vešla do ohrady.

– Rozhodně nemám v úmyslu se na Pontuse vykašlat, zavolala na ni naštvaně.

Sofie hlasitě zanaříkala, aby dala najevo nesouhlas. S nelibostí slezla z kola a následovala Agnes do ohrady.

– Ale jdeš první, houkla na sestru.

Agnes zatleskala a hlasitě zakřičela na zvířata, která se rozutekla všemi směry. Sofie se držela těsně za ní a neklidně těkala pohledem. Vysoká tráva je lechtala a píchala do lýtek. Koně nikde nezahlédly.

Když došly až k remízku a pořád nezpозorovaly nic zvláštního, vylezla Agnes na ohradu na protější straně, aby měla lepší výhled.

– Koukej, zavolala a ukázala prstem.

Na kraji lesíka o kus dál ho uviděla. Ležel na boku a zdálo se, že spí. Nad ním kroužilo hejno vran. Křičely a krákaly.

– Táhle je. Spí jako špalek!

Nadšeně se ke koni rozběhla.

– Dobrý, tak se nic nestalo a nemusíme snad chodit až k němu, ne? protestovala Sofie.

Výhled měly zčásti zakrytý stromy. Kůň se nehýbal.

Slyšet bylo jenom hlasitý křik ptáků. Agnes, která doběhla ke zvířeti první, si ještě stačila pomyslet, že to hejno vran je zvláštní. Potom se prudce zastavila, takže do ní sestra narazila.

Pontus ležel v trávě a srst se mu ve sluneční záři krásně blyštěla. Pohled na něj by je uklidnil, nebýt jedné věci. Tam, kde měla správně být hlava, totiž nebylo nic. Krk prostě končil, viděly jenom krvavou díru a množství much, které se bzučením poletovaly kolem otevřené rány.

Agnes za sebou uslyšela tupou ránu, když Sofie omdlela a skácela se k zemi.

Kriminální komisař Anders Knutas znechuceně konstatoval, že propoceně skvrny v podpaží se objevily už v oka-

mžiku, kdy před policejní stanicí parkoval svůj dýcha-
vičný mercedes. Tohle byl jeden z mála dní v roce, kdy
opravdu pocítil, že jeho staré auto postrádá klimatizaci,
a manželce Line se to skvěle hodilo do krámu jako argu-
ment pro koupi nového vozu.

Normálně ho ani nenapadlo jet do práce autem, pro-
tože jejich dům leží hned za Jižní branou, jenom něko-
lik kilometrů od stanice. Knutas pracuje u visbyské po-
licie už pětadvacet let a dny, kdy nešel do práce pěšky,
by snadno spočítal. Někdy se cestou zastavil na plovárně
Solbergabadet a jeden dva kilometry si zaplavával. Nevyne-
chával ani v létě. V srpnu mu bude padesát a v posledních
letech začal pociťovat rozdíl hned, jak jen trochu omezil
pohyb. Celý život byl celkem štíhlý a nechtěl na tom nic
měnit. Jenom to teď stálo o něco víc úsilí. Plavání ho dr-
želo v kondici a taky pomáhalo v přemýšlení. Čím kom-
plikovanější měl případ, tím častěji plovárnu navštěvoval.
Teď se tam už dávno nezastavil. Nebyl si jistý, jestli je to
dobře, nebo špatně.

Dnešní poslední červnový den měli v úmyslu vyrazit
s celou rodinou na chatu v Lickershamnu, posekat trá-
vu a zalít. Knutas chtěl odejít včas z práce a vyzvednout
Line v nemocnici, až jí skončí směna. Skoro třináctile-
tá dvojčata Petra a Nils kupodivu měla chuť jet s nimi,
i když v poslední době dávala jednoznačně přednost ča-
su strávenému s kamarády.

Když vstoupil do budovy, přivítal ho závan chladivého
vzduchu. Na chodbách kriminálního oddělení panovalo
ticho. Začaly prázdniny a i tady to bylo znát.

Když procházel okolo dveří své nejbližší kolegyně,
kriminální inspektorky Karin Jacobssonové, seděla ve
své kanceláři a právě telefonovala. Knutas a Karin pra-
covali společně už patnáct let a profesně o sobě věděli
všechno. Co se týče soukromí, byla Karin velká tajnůst-
kářka.